

Pentru noi este capitală integrarea concomitentă a fostelor țări comuniste

Nu vom impune un regim monarhic unei opinii publice care nu-l vrea

Noi promovăm ideea promonarhiei, întrucât credem că este cea mai bună soluție democratică pentru ieșirea României din impas și pentru încadrarea în rândul statelor civilizate din Occident. Dacă însă opinia publică românească refuză acest punct de vedere, ne conformăm opțiunii ei. Nu vom trece niciodată peste votul opiniei publice românești.

Ceea ce înseamnă că, cel mult, dacă veți câștiga alegerile, se va face un referendum.

Deosebirea dintre noi și ceea ce s-a făcut pînă acum este că se va organiza desfășurarea unei competiții între cele două teze, pentru ca opinia publică să fie informată. Ceea ce s-a făcut în trecut nu este serios.

Dar chiar în Constituția din 1923, regula dinastică excludea posibilitatea ca tronul României să fie ocupat de o femeie. În ce mod opțiunea promonarhică mai poate avea viitor?

Situația concretă nu poate avea prevalență înainte de hotărîrea majoră. Dacă hotărîrea va fi restaurarea monarhiei, este tot timpul ca pe urmă să se hotărască problema succesiunii. Dar este inutil a hotărî problema succesiunii înainte de soluționarea problemei de fond.

Nu credeți că omul, cînd votează, gîndește însă concret: „Eu pentru ce votez?”

A fi de acord cu ideea monarhică nu înseamnă a fi numaidecît de acord cu ideea restaurării Regelui Mihai și a succesorului său. Teoretic, se poate restaura monarhia, ca principiu, fără să se facă apel sau recurs la o anumită dinastie.

Legat poate și de opțiunea monarhică a PNȚCD, există colegi din Convenție care vă reproșează că nu vreți să luați puterea. Se spune: „Aceasta este tradiția PNȚCD, ei au preferat să stea în opoziție” etc. Ați fi avut într-adevăr posibilitatea în acești patru ani să veniți la putere și ați refuzat-o?

Teza este pusă greșit. Orice partid politic are obligația de a milita pentru a ajunge la putere și a-și pune în aplicare propriul lui program. Nici PNȚCD nu face excepție, nu am renunțat nicodată la dorința de a guverna. Faptul că eu, personal, nu vreau să fiu prim-ministru, ministru etc. nu înseamnă că partidul nu dorește să ajungă la putere. Dimpotrivă, este obligat să dozească să-și pună în valoare propriul lui program. În materie de politică, sigur că se ajunge de multe ori la compromisuri pe linie de tactică și de strategie. Însă în momentul în care s-ar face un compromis pe linie de principii, acesta este condamnat. Dar conducerea partidului nostru nu a refuzat niciodată discuțiile. Chiar în ultimul timp s-a arătat deschisă la orice discuții cu adversarii politici și s-a arătat dispusă să-și dea concursul la depășirea impasului grav cu care e confruntată țara. Este adevărat că, de multe ori, poziția critică blochează o colaborare sau un compromis pentru atingerea obiectivului de guvernare; de aici confuzia.

Deși Convenția are acum un alt președinte, iar liderii partidelor și formațiunilor

nilor au mai multă experiență politică decît la început, sînteți în continuare considerat drept persoana cu cea mai mare autoritate a Opoziției. De ce?

Arta pe care am practicat-o în timpul cît am fost președintele Convenției a fost tocmai aceea de a împăca divergențele și de a păstra solidaritatea Convenției. Nu mă laud cînd afirm că eu am făcut această Convenție în momentul cînd am ajuns la concluzia că pentru a schimba situația în România nu este suficientă o luptă dispartă a formațiunilor de opoziție, ci o luptă solidară, care să pună în inferioritate pericolele guvernamentale. Mai cu seamă că aceste tendințe ale puterii politice nu au alt liant decît interesele de moment ale persoanelor implicate. Odată cu părăsirea puterii, partidele guvernamentale se vor spulbera, pentru că nu-i leagă nimic. PDSR este un partid fără program, fără doctrină. O ideologie este cea care cimentează partidele.

Interviul publicat în „Evenimentul zilei” a fost o catastrofă

De ce ați adus rectificări interviului luat de Liviu Vălenaș și publicat în „Evenimentul zilei” chiar înainte de sosirea dvs. în țară?

Nu a fost un interviu, a fost o catastrofă. A fost o conversație lungă, care avea drept obiectiv să-l lămurească pe Vălenaș, în calitatea lui de corespondent al postului de radio Deutsche Welle, asupra situației. El a utilizat-o ca un interviu, alegînd lucrurile care i s-au părut senzaționale. De pildă, eu i-am spus că Rațiu se lasă influențat în mod nociv de entourageul lui, dar bineînțeles că nu am pomenit nici un nume. El s-a apucat să spună că Rațiu se lasă influențat de Doina Băscă, despre care eu știam că e plecată în străinătate. Chestiunea cu Manolescu a ieșit foarte supărătoare, pentru că Vălenaș m-a întrebat: „Domnule, dar Manolescu îți reproșează că l-ai păcălit de 10 deputați, că la repartizarea mandatelor în cadrul Convenției el ar fi avut dreptul la încă 10 deputați, pe care i-ai mincat”. I-am spus: „Domnule, asta este o aserțiune veleitară. PAC nu putea avea pretenție mai mare. Dimpotrivă, toți au reproșat că i s-a dat mult mai mult decît ponderea lui politică de atunci în teritoriu. De altfel, nu eu am făcut repartizarea, în timpul aceleia eu eram plecat în America, și cînd am ajuns în țară repartizarea era făcută, iar eu nu am afectat-o cu nimic”. De aici a ieșit că l-aș fi făcut veleitar. Pe urmă, cu Sergiu Călinescu: am arătat pe larg în ce constă atitudinea lui, dar Vălenaș a reținut numai că Sergiu Călinescu a enervat Convenția cu prostiile lui. Am regretat, am chemat-o pe Roxana Iordache și am făcut aceste precizări în „România liberă”. Dacă spui cuiva: „Domnule, îți dau, pentru lămurirea d-tale, o explicație, dar nu este destinată publicității”, el, dacă este corect, o ține pentru el. Dar chiar dacă o utilizează, nu are voie s-o rupă de context ca să-i dea altă aparență.

Integrarea Visegradului în primă instanță înseamnă a lăsa celelalte state la discreția intereselor rusești

Se comentează mult în ultima vreme faptul că Occidentul privește cu ochi mai buni puterea politică din România. Este și opinia dvs.?

Teama este că mergem din nou pe urma experienței occidentale făcute cu Ceaușescu, nu de dragul criptomunismului de la noi, ci datorită situației geopolitice a țării. Ei au interesul major ca țara noastră să fie un factor de echilibru și să nu se producă explozii supărătoare de felul celei din Iugoslavia. Și atunci joacă politica balanței de echilibru și sînt dispuși să sprijine orice regim stabil, pentru că orice deviere de la o atitudine normală a României ar antrena Balcanii. Există primejdia ca păcăleala pe care le-a tras-o Ceaușescu să se repete acum cu Iliescu. Eu nu spun că sursele bine informate din Occident nu cunosc realitățile, dar ei nu merg pe aceste realități. Ei merg pe salvarea unor aparențe și pentru prelungirea unui *statu quo* care nu-i deranjează. Am observat însă altceva: interesul nemților, absolut autentic, pentru

Interviu cu CORNELIU COPOSU, realizat de Gabriela Adameșteanu

(Continuare din numărul trecut)

monarhie – filme, anchete în presă. Probabil văd în restaurarea monarhiei o stabilitate pe care ei vor să conteze. Pînă acum, România a fost curtată de mai multe mari puteri concurente, dar nici una nu a stabilit capete de pod în România: nici Italia, nici Franța, nici Germania. Tendința de a se stabili capete de pod există, însă Germania, care, fără îndoială, este cel mai puternic stat din Europa, urmărește, chiar dacă nu o intrare prioritară în România, cel puțin o barare a drumului celorlalte mari puteri de a se instala în România. Și atunci caută să-și creeze condiții cît mai favorabile pentru o viitoare colaborare cu România. Așa explic eu interesul nemților pentru țara noastră. Fără îndoială că interesul este și al nostru. Sigur că România este un stat francofon, dar, din păcate, Franța nu ne poate ajuta decît în proporția în care un mare stat mai poate să rupă pentru statele mici anumite avantaje. Important pentru noi, deocamdată, este că Germania susține ca integrarea statelor foste comuniste în Europa să se facă concomitent.

Adică nu susține Visegradul?

Dimpotrivă. Din păcate, se pare că Anglia și Franța înclină pentru integrarea pe bucăți. Or, a integra Vise-

gradul în primă instanță și a lăsa celelalte state neîncadrate înseamnă ca ele să fie puse la discreția CSI, a intereselor rusești – lucru foarte grav pentru noi. Pentru noi este capitală integrarea concomitentă a tuturor statelor foste comuniste în Europa: să nu se facă diferența dintre Europa Centrală și cea de Est. În Germania este o atmosferă bună, favorabilă pentru România, chiar mai favorabilă decît în celelalte țări. Spiritul critic nemțesc vizavi de evoluția de la noi este mai diminuat. Foarte accentuat este însă în Anglia și în țările nordice, care sînt mai radicale.

Ați făcut sport, domnule Corneliu Coposu?

Da, ca elev de liceu am jucat fotbal, eram fundaș stînga în echipa liceului, la nivelul unei școli din Blaj, care avea 1.400 de elevi. Ca student, am făcut puțin box și haltere. Era sport de amatori. Făceam pe atunci Facultatea de Drept și Științe de Stat. Eram pasionat de politică și mi-am ales cariera juridică în dezacord cu tatăl meu, care voia cu orice preț să mă facă tehnician. Am devenit un jurist împotmolit la jumătatea carierei. Am făcut și carieră universitară – la Facultatea de Drept, la catedra de Drept penal. La ieșirea din pușcărie, am ajuns mai întîi instructor și apoi tehnician, în cadrul Întreprinderii de Construcții-Montaj, unde am lucrat pînă la pensionare. Deci, ca să revin, în tinerețe, ca student, am practicat boxul și halterele, de care am rămas pasionat pînă acum, fiindcă, ori de cîte ori am ocazia, asist la competițiile de box, de haltere, și uneori chiar de fotbal.

Credința în ceva și preocuparea intelectuală au asigurat supraviețuirea în pușcărie

Credeți că vitalitatea dvs. extraordinară, pe care o transmiteți și celorlalți, are vreo legătură cu sportul? V-a ajutat sportul să rezistați în pușcărie?

Cred că are legătură și cu sportul. Un coeficient important care a asigurat supraviețuirea în mizeria pușcăriilor a fost și constituția fizică. Sigur că nu era factorul de căpetenie. Persoanele din rîndul deținuților politici care au capotat primele au fost însă cele care nu aveau rezistență spirituală. Au fost oameni cu bună condiție fizică, dar care însă, neavînd o certitudine sau o credință care să le mențină moralul, s-au prăbușit. Prietenii cărora le-a lipsit credința în utilitatea acelui sacrificiu s-au prăbușit. Asta în primele momente. A urmat o lungă perioadă de mizerie, în care și-a spus cuvîntul și rezistența fizică. Pe mine m-a ajutat, pentru că am intrat în pușcărie avînd 114 kg și am reușit să supraviețuiesc avînd 51 kg; deci m-am topit. Dar principalul temei al supraviețuirii a fost rezistența spirituală, pentru că în singurătatea unui arest monocelular, în care nu ai nici o ocupație, în care nu poți să vorbești cu nimeni, în care nu poți să stai nici măcar culcat și ești obligat să-ți umpli un timp infinit, cei care nu aveau preocupări nu au putut să reziste.